

Terschelling Energie

Jaarverslag '20-'21

Het doel van Terschelling Energie sinds de oprichting is het samen verduurzamen van de energievoorziening op het eiland. Hierbij voelen wij ons gesteund door het beleidsplan Samen Duurzaam van de gemeente Terschelling om in 2023 bijna 50% CO2 reductie te realiseren. In dit jaarverslag lichten we toe hoe we in de afgelopen twee jaar gewerkt hebben aan het bewerkstelligen van dit doel.

Hoe wil TE haar doel bereiken

Door energie te besparen: Alle stroom die je niet verbruikt, hoef je ook niet op te wekken. Terschelling Energie zet daarom in op besparen. Op het platform duurzaamterschelling.nl hebben gemeente Terschelling, Terschelling Energie, Stichting Duurzame Buurtschappen en de Terschellinger Ondernemers Vereniging zich verenigd onder het motto Samen Duurzaam. Op deze site vind je allerlei tips om zowel op gas als op stroom te besparen. Wij willen het landschap van het eiland zo min mogelijk aantasten en daarom de hoeveelheid op te wekken energie zoveel mogelijk beperken.

Door energie te leveren: De energie die we wel nodig hebben, kopen we lokaal en groen in. Terschelling Energie is wederverkoper van Energie VanOns. Deze energieleverancier is eigendom van de overkoepelende coöperaties van Friesland, Groningen en Drenthe. Terschelling Energie is lid van Ús Koöperaasje, de Friese combinatie van coöperaties en dus zijn onze leden indirect eigenaar van Energie VanOns. Het is dus echt onze energie!

Door energie op te wekken: Omdat veel eilanders niet de gelegenheid hebben hun eigen energie op te wekken, willen wij dat gezamenlijk (coöperatief) doen. Onze ambitie is daarom ook dat wij zelf onze energie gaan opwekken. Daar waar het kan en liefst uit het zicht. We werken na de realisatie van de zonneparken Hee 1 en Hee 2 aan de realisatie van nieuwe groene bronnen, bijvoorbeeld op geschikte bedrijfsdaken. Leden van de coöperatie kunnen mee investeren in zonneprojecten tegen een goed rendement en klanten van onze coöperatie kunnen de lokaal opgewekte zonnestroom afnemen.

Coöperatie

Terschelling Energie staat voor samen, lokaal en duurzaam. Terschelling Energie is daarom een coöperatie. Dit betekent dat de leden de eigenaren van de coöperatie zijn. De leden bepalen waar het ledenkapitaal en de winst van Terschelling Energie in geïnvesteerd wordt. Leden moeten een energieaansluiting op het eiland bezitten. Door eenmalige betaling van €50 ben je lid en heb je een aandeel in de coöperatie. Je hebt daarmee ook een stem tijdens de Algemene Leden Vergadering.

Daarnaast kan iedereen in Nederland klant worden van Terschelling Energie. Als klant neem je energie af bij Energie VanOns via Terschelling Energie. Inwoners van Terschelling kunnen dus zowel lid als klant zijn!

Leden

In 2021 hebben wij ons 300^e lid mogen verwelkomen. D.d. van de ALV op 29 juni zijn er 306 betalende leden.

Klanten

Energie VanOns mag via Terschelling Energie aan 135 klanten stroom en gas leveren.

Bestuur

Voorzitter
Secretaris
Penningmeester
Algemeen bestuurslid
Aspirant bestuursleden

Floor Lagerweij
Jelle Cupido
Martien Verduijn
Willemijn Steentjes
Dirk Lintmeijer, Nienke Schol

Directie Zonnepark Hee BV

Jacob Sil Ruige
Piet Sippens Groenewegen

Directie Zonnepark Hee 2 BV

Jacob Sil Ruige
Piet Sippens Groenewegen

Raad van Commissarissen

Dirk-Jan van Schie
Jan Hoogstra

Gegevens

Terschelling Energie
Nieuwe Dijk 8
8881 HC West-Terschelling
KvK: 63240068
BTW: NL855151043B01
info@terschellingenergie.nl
www.terschellingenergie.nl
Twitter: @TEcooperatie
[Facebook.nl/terschellingenergie](https://www.facebook.com/terschellingenergie)

Zonnepark Hee fase 2 BV

Hee 2 levert sinds 3 april 2021 stroom. Dit tweede veldsysteem bestaande uit 1.044 zonnepanelen levert circa 380.000 kWh. Dit is genoeg voor ruim 100 huishoudens. Samen leveren Hee 1 en Hee 2 nu ruim 800.000 kWh op, een vermindering in CO2 uitstoot van maar liefst 445 ton per jaar.

Wij dachten dat Hee 2 een kwestie van kopiëren en plakken zou zijn, maar daar ging toch heel wat meer tijd in zitten dan verwacht. Het begon met het aanvragen van de SDE+

subsidie, vervolgens het oprichten van de BV met medewerking van Notariskantoor Cupido, het pachtcontract met Cor Langerak tekenen, de crowdfunding met duurzaaminvesteren.nl regelen, het veld voorbereiden, opdracht geven aan leverancier Masters in Solar, de leverovereenkomst afsluiten met Energie VanOns, en RABO-rekening openen, de bruto productie meter laten installeren en Liander laten berekenen of het net deze uitbreiding wel aan kan.

Veel dank aan onze leden die weer binnen korte tijd het totale bedrag van de investering bijeen gebracht hebben. Hee 2 levert door onze coöperatieve samenwerking 100% lokale groene stroom aan de klanten van Terschelling Energie VanOns.

Energie VanOns

Vanaf 1 januari 2021 mogen wij stroom en gas verkopen van Energie VanOns. Dankzij veel klanten die met ons mee overgestapt zijn van Vandebron naar Energie VanOns hebben wij binnen een jaar al 135 klanten stroom en gas mogen leveren. Klanten zijn voor Terschelling Energie heel belangrijk omdat Energie VanOns jaarlijks €75 per klant aan onze coöperatie betaald. Hiermee kan Terschelling Energie nieuwe verduurzamende projecten starten.

In november 2020 hebben we samen met EvO een overstap campagne voor de zakelijke markt georganiseerd.

Terschellinger ondernemers realiseerden in de campagneperiode 543.000 kg CO₂ reductie door over te stappen naar 100% lokale groene energie. Maar liefst 24 ondernemers zijn sinds eind november klant geworden van Terschelling Energie VanOns. Samen verbruiken ze nu 440.000 kWh groene stroom en 103.800 m³ CO₂ gecompenseerd gas. De overstap geeft ook aan dat de tarieven van Energie VanOns goed en concurrerend zijn. Al blijft voor ons het belangrijkste argument om over te stappen, dat het niet alleen om de prijs gaat, maar vooral om de coöperatieve manier, zodat wij er met zijn allen baat bij hebben.

Om te kunnen laten zien wie er allemaal klant zijn van Energie VanOns via Terschelling Energie hebben wij begin 2022 raamstickers laten maken en bij al onze klanten bezorgd. Aan onze klanten het verzoek om dit zoveel mogelijk uit te dragen zodat ons klantenbestand en dus onze financiële middelen voor duurzame projecten verder kunnen groeien.

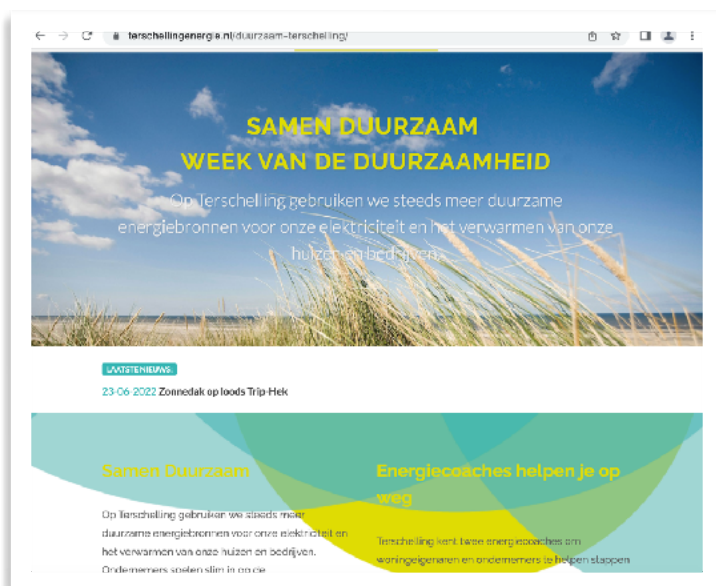
Samen Duurzaam

Op Terschelling gebruiken we steeds meer duurzame energiebronnen voor onze elektriciteit en het verwarmen van onze huizen en bedrijven. Ondernemers spelen slim in op de duurzaamheidstrend en bewoners isoleren hun huis of plaatsen zonnepanelen. Hierdoor hebben we steeds minder fossiele brandstoffen zoals aardgas, benzine en diesel nodig. Als we minder fossiele brandstoffen gebruiken, stoten we minder broeikasgassen, zoals CO₂, uit.

Als Terschelling hebben we ons als doel gesteld dat we in 2023 47% minder CO₂ uitstoten dan in 2016. Een ambitieuze maar broodnodige doelstelling voor het behoud van ons mooie eiland. Om dit samen met ondernemers en bewoners voor elkaar te krijgen, heeft de gemeente een uitvoeringsprogramma gemaakt met stappen voor eilanders die haalbaar en betaalbaar zijn. Zij heeft de handen ineen geslagen met energie coöperatie Terschelling Energie, Stichting Duurzame Buurtschappen en de Terschellinger Ondernemers Vereniging om deze doelstelling te halen.

Terschelling kent twee **energiecoaches** om woningeigenaren en ondernemers te helpen stappen te zetten in de verduurzaming van huis of bedrijf. TE bestuurslid Willemijn Steentjes is sinds juni 2020 energiecoach voor ondernemers en Dirk Lintmeijer van St. Duurzame Buurtschappen is energiecoach voor woningeigenaren. Ze komen graag bij je langs om de mogelijkheden te bespreken, geven advies over beschikbare subsidies of regelen een energiescan.

Terschelling Energie heeft haar **online platform** beschikbaar gesteld aan Samen Duurzaam.

De website van TE host tevens de site van Samen Duurzaam. Deze site wordt sindsdien onderhouden door Floor Vuurboom in samenwerking met Willemijn Steentjes. Zij publiceert wekelijks succesverhalen van eilanders, nieuwsberichten en tips&tricks. Ze onderhoudt bovendien de sociale media Facebook, Instagram en LinkedIn.

Floor zal vanaf begin 2023 dit ook voor TE gaan doen.

Klimaatfonds

Het idee voor een klimaatfonds voor Vlieland en Terschelling is een aantal jaren geleden aan Rederij Doeksen voorgesteld door Terschelling Energie en de Energie Coöperatie Vlieland. Wij vonden het zonde dat al die 50 centen waarvoor reizigers de CO2 uitstoot van hun vaartocht konden compenseren niet op de eilanden bleven. Na diverse motiverende gesprekken bleek de rederij open te staan voor ons plan en is het Klimaatfonds Terschelling Vlieland eind 2021 opgericht.

Vanaf april 2022 kunnen inwoners van Vlieland en Terschelling terecht bij het Klimaatfonds Terschelling Vlieland als zij een duurzaam projectplan hebben. Voor de eerste ronde subsidies kunnen aanvragen bij de gemeentes ingediend worden voor 15 juni a.s. De tweede ronde sluit op 15 december. De voorwaarden staan op www.klimaatfondsterschellingvlieland.nl.

Zet 'em op 60

In juli 2021 sloten we ons aan bij de Urgenda campagne Zet em op 60. De boodschap was simpel: Door de temperatuur van je cv-ketel iets lager te zetten, bespaar je energie en geld. De campagne werd landelijk gelanceerd in samenwerking met lokale energie coöperaties. Er was tevens een winactie aan verbonden. Deelnemers maken kans namelijk op een jaar lang gratis energie als ze een zogenaamde 'ketelfselfie' aanleverde. Verschillende eilanders zetten hun cv op 60 en dat leverde mooie ketelfselfies op. De deelnemende coöperaties met meer dan 60 ketelfselfies maakten kans op €1000 en €2500, daarna werd onder alle deelnemers 5x€500 verloot. Terschelling Energie won €500 bij deze verloting.

Zonnedaken

Deskundigen geven aan dat we door de inzet van grote zonnedaken in een belangrijk deel van onze stroombehoefte kunnen voorzien. (In combinatie met wind op zee, dat moet erbij gezegd.) Ook wij hebben vaak de opmerking gekregen om eerst de grote daken op Terschelling vol te leggen voor we weer verder gaan met zonneparken op land.

Eind 2021 hebben wij voor het zonnedak van Trip/Hek op Lies via de subsidieregeling coöperatieve energieopwekking (SCE) een subsidie gekregen bij de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO). De akte van opstal is ondertussen getekend en voor het eind van 2022 moet deze groene energiebron in productie gaan.

Als dit project succesvol is gestart gaan we verder met de volgende daken, aangezien we ondertussen al diverse nieuwe aanmeldingen hebben gekregen. Eigenaren van grote daken die hier interesse voor hebben kunnen zich bij ons melden.

Warmtenet

In samenwerking met gemeente Terschelling zijn wij al een tijd in gesprek over het ontwikkelen van een warmtenet op West-Terschelling. De warmte voor dit net wordt uit het zeewater gewonnen en door middel van een leidingensysteem getransporteerd. In eerste instantie wordt begonnen met grote afnemers van warmte zoals De Stilen, De Dôbe, de zeevaartschool en Hotel Schylge. Op termijn zouden hier ook woonhuizen van Nieuw West op aangesloten kunnen worden.

Recent is bekend geworden dat de provincie 225.000 euro wil uittrekken voor de ontwikkelfase van dit project en dus het belang onderschrijft.

Bagagevervoer

Het achter elkaar aan rijden van diverse bagage busjes van de verschillende fietsverhuurders, campings en hotels over het eiland van en naar de boot moet volgens ons beter georganiseerd kunnen worden. We zijn hierover met Rederij Doeksen, TST en rijwielverhuur Zeelen eind 2021 het gesprek aangegaan.

Hoe mooi zou het zijn als er straks een systeem is waarbij onze gasten in Harlingen (of zelfs al thuis) hun bagage kunnen meegeven en dat ervoor gezorgd wordt dat dit op een duurzame wijze bij hun verblijven wordt bezorgd en vice versa natuurlijk. Dat scheelt voor ons eiland heel veel afgelegde kilometers en levert ons dus ook weer een behoorlijke CO2 reductie op.

Blauwe diesel

Omdat we niet allemaal over kunnen stappen op elektrische voertuigen zou het heel mooi zijn als de overblijvende vooral zware voertuigen op een duurzame brandstof kunnen overstappen. Om dit te bewerkstelligen proberen wij sinds 2021 samen met de gemeente Terschelling en Staatsbosbeheer de transitie te maken naar blauwe diesel.

Het is een volwaardige diesel met een vergelijkbare chemische samenstelling als fossiele diesel en geschikt voor alle dieselauto's en -motoren. Blauwe diesel is alleen gemaakt van afvalvetten, restmateriaal en

plantaardige oliën en geclassificeerd als met waterstof behandelde plantaardige olie: HVO100. De brandstof heeft dezelfde hoge prestaties als gewone diesel, maar produceert 90% minder CO2 uitstoot ten opzichte van fossiele diesel.

Tijdens de in maart 2022 georganiseerde Week van de Duurzaamheid vond een informatieavond plaats over blauwe diesel. Energiecommissaris Bouwe de Boer, programmaleider duurzaamheid van de gemeente Thomas Ietswaart en Vincent van Maurik van Future Fuels praatten een volle zaal bij over de mogelijkheden.

Zonnedak Parkeerplaats Paal 8

Om het meervoudig gebruik van de schaarse ruimte op ons eiland te stimuleren wordt er onderzocht of het overdekken van de parkeerplaats van Paal 8 met zonnepanelen een haalbare zaak is. Samen met gemeente Terschelling, strandpaviljoen West aan Zee, hotel Paal 8 en vereniging van eigenaren van West aan Zee zit ook onze coöperatie hierbij aan de onderhandelingstafel.

Getijdenenergie

Geregeld komt ook de opmerking voorbij waarom wij niet aan de slag gaan met getijdenenergie. Dit doen wij nog niet omdat er op Ameland een pilot loopt met SeaCurrent. Als deze pilot succesvol is, mogen wij gebruik maken van de kennis die onze collega coöperatie op Ameland, de Amelander Energie Coöperatie, heeft opgebouwd en het project kopiëren naar Terschelling.

Windmolens

Ondanks alle gerealiseerde, lopende en geplande initiatieven gaan we het met deze energie opwek niet redden om als Terschelling zelfvoorzienend te worden. Als wij dit willen bereiken, en dat moet gezien de urgentie van de klimaatverandering, zullen wij toch iets moeten gaan doen met windenergie op Terschelling. Wij moeten hierover met elkaar in discussie en wel zo spoedig mogelijk. Wat vinden onze leden?